

	Onderwerp	Advies / conclusie
		<u>Aanwezig:</u> de heer G.J.P. Jansen (WN) mevrouw F.J. Leenders (WN) de heer R.D. Woittiez (VVD, voorzitter) de heer F.J. van Bork (PvdA) de heer J.G.M. Reerink (PvdA) mevrouw H. van Dam (WN) de heer K. Droogers (CDA) de heer Duijvelaar (VVD) de heer R. van der Kruk (PvdD) de heer A. Travaille (PvdD) de heer J.P. Verweij (ChristenUnie) de heer A.E. Jansen (AWP) de heer F. van Os (SGP) de heer G. Kooy (LNE) de heer J.F.C. Kupers (LNE) de heer P.J.M. Poelmann (dijkgraaf) de heren G.P. Beugelink (WN), C.G. Jansen op de Haar (PvdA), B. de Jong (CDA) (hoogheemraden) de heer C.J. Vos (secretaris) de heer W. Nijenhuis (notulist) <u>Ambelijk aanwezig:</u> <u>Afwezig:</u> De heer A.J.J. de Beaufort (LNE), de heer C.P. Bruggink (LNE), de heer S. Groenendijk (VVD), de heer L. de Groot (LNE, hoogheemraad), de heer E.W. ten Heuw (ChristenUnie), de heer B. Merkens, mevrouw J.A. Otterman (WN), de heer H.A. Rutjes (WN), de heer T. de Roos, mevrouw T. van Soest (LNE), de heer W. van der Steeg (PvdD), mevrouw K. Varenhorst (VVD), de heer E. Verkaik (W@I)
1. Opening en vaststelling agenda		
		Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De heer De Groot is verhinderd. Agenda De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Stukken ter advisering		
2.1	2 ^e begrotingswijziging 2017	<i>Eerste termijn</i> Mevrouw <u>Leenders</u> (WN) complimenteert het college: met de investeringen ligt men op koers. Ook de ambtelijke organisatie verdient een compliment: de werkdruk ligt behoorlijk hoog, maar de doelen lijken te worden gehaald. Kanttekening bij het stuk is dat de mutatie van de reserves nu niet in de besluiten is opgenomen. Ten aanzien van de meerkosten ICT merkt ze op dat de toekomstige kosten goed moeten worden begroot: wat zijn projectkosten en wat zijn structurele kosten? Door beter te begroten kan men mogelijk voorkomen dat er telkens wat bij moet. Het aantal exoten neemt toe, en de kosten voor exotenbeleid stijgen. Gekeken moet worden of men zinvol bezig is met de bestrijding en wat het perspectief is voor de lange termijn. Ze betreurt dat het bedrag voor burgerinitiatieven niet is benut en vraagt het college om te zorgen dat het geld nog dit jaar besteed wordt. Resterende middelen zouden mee moeten naar de

begroting 2018. Ze wijst op de voortgang Gezond Water. Het is lastige materie, met veel afhankelijkheden: zijn er maatregelen mogelijk om de doelen sneller te halen?

De heer Verweij (CU) sluit zich aan bij het verzoek om de wijziging van de bestemmingsreserve in de besluittekst op te nemen. Hij wijst op het besluit over het verlagen van de exploitatiereserve met 1,9 miljoen euro. Gelet op de eerder afgesproken criteria is er geen noodzaak om de verlaging nu in de begroting op te nemen. De verlaging kan worden opgenomen in de jaarrekening.

De heer Van Os (SGP) heeft geen extra vragen. Het stuk ziet er goed uit en in het technisch vooroverleg zijn de meeste zaken al toegelicht.

De heer Jansen (AWP) merkt naar aanleiding van het begrip 'Gezond Water' op dat het Rijk de toevoeging 'gezond' alleen toestaat wanneer dat ook is bewezen. Dient men geen ander begrip te gebruiken, ook omdat hier niet water als voedingsmiddel wordt bedoeld?

De heer Kooy (LNE) sluit zich aan bij vraag van de WN-fractie over de ICT-kosten. De financiering is nu ad hoc en hij vraagt om een wat bredere analyse van ICT-investeringen in de komende tijd. Hij sluit zich aan bij de vraag over het exotenbeleid. Het langetermijnperspectief moet worden besproken, ook in financieel opzicht.

De heer Van der Kruk (PvdD) wijst op de onderste tabel op pagina 2. Twee cijfers lijken niet te kloppen, hij zal dit buiten de vergadering toelichten. Op pagina 9 staat een zin die niet doorloopt en niet klopt. De jaarrekening 2017 wordt pas in juni 2018 vastgesteld.

De heer Duijvelaar (VVD) wijst op de vooral neerwaartse financiële bijstellingen. Dat is op zichzelf goed nieuws, maar waar het gaat om vertragingen dienen deze in 2018 te worden ingelopen.

De heer Droogers (CDA) merkt op dat de belangrijkste neerwaartse bijstelling de rwzi Utrecht betreft. Die bijstelling was in de vorige burap al aangekondigd. Hij wijst op het bedrag van 1,9 miljoen: is er nu te ruim begroot? Ten aanzien van de groen-blauwe diensten vraagt hij wat het waterschap terugkrijgt voor de financieringen. Hij vraagt het college om een rapportage.

De heer Reerink (PvdA) stelt dat er mogelijk een voorziening moet komen voor exotenbestrijding. Op pagina 10 staat dat de opbrengst van de zuiveringsheffing lager uitvalt. Hoe kan dat? Op pagina 13 is er sprake van 'vertraging door samenwerking met de provincie'. Wat speelt daar? Op pagina 15 staat dat pilots niet zijn uitgevoerd. Waarom niet? Op pagina 19 wordt gesteld dat de realisatie van de KRW-doelen in een lager tempo zal plaatsvinden. Hoe gaat het college hiermee om?

Beantwoording eerste termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) dankt de aanwezigen voor de complimenten, hij zal deze ook overbrengen aan de ambtelijke organisatie. De wijziging van de reserve zal als besluitpunt worden opgenomen. Ten aanzien van de middelen ICT geeft hij aan dat het college streeft naar volledig inzicht in de structurele kosten voor de komende jaren. Enkele jaren geleden speelden er problemen en is er een ontwikkelprogramma voor ICT gemaakt. De server van het waterschap staat inmiddels in Apeldoorn. Met dat ontwikkelprogramma is er ook bewust een bestemmingsreserve gemaakt, wetende dat er veel moest worden geïnvesteerd, maar nog niet precies wat en wanneer. Zodra het ontwikkeltraject is afgerond, heeft men van doen met structurele lasten die structureel worden gedekt, en kan de bestemmingsreserve worden opgeheven. Voor burgerinitiatieven is nu structureel budget beschikbaar en mocht het nu zijn dat het budget over 2017 niet wordt benut, dan kan bij de jaarrekening 2017 worden besloten er een bestemmingsreserve van te maken. Richting de heer Verweij licht hij toe dat de begrotingswijziging voor het bedrag van 1,9 miljoen euro is ingegeven door

rechtmatigheid. Het is een saldo van een aantal bedragen, deels ook onttrokken aan bestemmingsreserves. Het is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Hij zegt toe de verbetervoorstellen van de heer Van der Kruk mee te nemen. Richting de heer Duijvelaar licht hij toe dat bij neerwaartse bijstellingen het meestal gaat om een vertraging of een voordelig uitvallende aanbesteding. In dit geval gaat het om investeringen in de rwzi in 2016 en zijn plannen eerder uitgevoerd. Ten aanzien van de 1,9 miljoen euro licht hij toe dat er te ruim is begroot: het was bekend dat dit effect zou optreden. De herstructurering van leningen heeft gevolgen voor de kapitaalslasten. Vanaf 2018 zijn de voordelen opgenomen in de begroting. De opbrengst van de zuiveringsheffing is minder dan 1% lager, het is een kleine afwijking van het begrote bedrag.

De heer Beugelink (hoogheemraad) licht toe dat de impulsregeling voor burgerinitiatieven op 1 december echt van start kan. Inzet was om het simpel te houden, maar er bleek toch de nodige juridische borging noodzakelijk in relatie met de vastgestelde algemene subsidieverordening. Bij het behalen van de KRW-doelen spelen de voorwaarden van de pop3-regeling parten. Hij stelt dat het gaat om een tijdelijke vertraging, sommige projecten vragen ook veel voorbereidingstijd. Bij 'Gezond Water' gaat het om ecologisch gezond.

De heer Jansen (AWP) merkt op dat in de beschouwing wel degelijk staat dat het gaat om gezond in de zin van 'gezond voor de mens'. Hij stelt voor om dan toe te voegen dat het gaat om 'ecologisch gezond'.

De heer Beugelink (hoogheemraad) gaat niet in op dat voorstel. Het exotenbeleid valt onder de verantwoordelijkheid van portefeuillehouder De Groot, die zich komende tijd in het onderwerp zal verdiepen. Recent is besloten om exoten volledig uit te roeien, waarbij het vooral gaat om planten. De bestrijding is kostbaar en de vraag is of men wel de juiste strategie volgt. Hij wijst op de bever. Dat is geen exoot, maar de soort is wel in opmars. Het college is niet zover dat het overweegt om de bever te bejagen.

De heer Poelmann (dijkgraaf) wijst ten aanzien van de vragen over de kosten voor ICT op de notitie die op donderdag 12 oktober in de commissie wordt besproken.

Tweede termijn

De heer Droogers (CDA) wijst op zijn vraag over de groen-blauwe diensten.

De heer Reerink (PvdA) wijst op zijn vragen over het niet doorgaan van pilots en over de redenen voor de vertraging bij de KRW-doelen: is het niet mogelijk om maatregelen te intensiveren, of versnellen?

De heer Verweij (CU) stelt dat het argument van rechtmatigheid opgaat voor het deel dat valt onder de tweede burap. Zijn vraag gaat echter over het totaal dat wordt gewijzigd in de exploitatiebegroting. In de eerste burap staat een keurige toelichting, en bij geen van de onderdelen speelt rechtmatigheid die een begrotingswijziging zou rechtvaardigen. Hij pleit ervoor om de begrotingswijziging te beperken tot de bestemmingsreserves.

Mevrouw Leenders (WN) constateert de toezegging dat de in 2017 niet-benutte middelen voor burgerinitiatieven in 2018 alsnog worden gebruikt.

Beantwoording tweede termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) onderschrijft dat voor geraamde lagere rentelasten geen begrotingswijziging nodig is. Maar het geheel is een mix en men heeft besloten dat voor te leggen als begrotingswijziging, ook gezien het criterium transparantie.

De heer Beugelink (hoogheemraad) wijst op zijn beantwoording op de vragen over Gezond Water, wat een belangrijk onderdeel is van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het wordt lastig om de doelen voor de KRW in 2027 te halen. De vertraging is vermoedelijk

		niet meer in te halen, maar hij zal proberen te versnellen. Men is voor het tempo ook afhankelijk van andere partijen. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) stelt voor het punt op de actielijst te plaatsen, waarna het college op een geschikt moment met een voorstel kan komen. De <u>voorzitter</u> constateert dat dit voorstel wordt overgenomen. De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf) wijst op de dijkversterking Centraal-Holland, die in januari 2016 nog liep. In die maand kwamen de onderzoeken van Arcadis beschikbaar, als vooronderzoek voor de nieuwe wet die sinds 1 januari 2017 van kracht is, met nieuwe normen voor primaire keringen. Toen heeft men de reikwijdte aangepast van het project, dat nu Sterke Lekdijk heet. De geplande pilots waren niet meer nodig en het beschikbaar gestelde geld is teruggegeven aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma. De heer <u>Jansen op de Haer</u> (hoogheemraad) zegt toe terug te komen op de stand van zaken groen-blauwe diensten. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het voorstel als hamerstuk kan worden doorgeleid naar het algemeen bestuur.
2.2	Begroting 2018	<i>Eerste termijn</i> De heer <u>Kooy</u> (LNE) stelt vast dat men er financieel goed voor staat en dat de begroting goed leesbaar is. Hij vraagt een toelichting op de sprong in personeelskosten, van 29% naar 32%: welk deel wordt veroorzaakt door de projecten en extra ambities? Een tweede vraag betreft de verlate invoering van de Omgevingswet in 2021: dient het waterschap de voorgenomen reserveringen te handhaven of kan men de kosten voor implementatie nu uitsmeren? De heer <u>Jansen</u> (AWP) wijst op de nieuwe methodiek voor het bepalen van reserves. Hoe wordt de eerlijke verdeling over belastingcategorieën betracht? De <u>voorzitter</u> stelt voor die vraag bij het volgende agendapunt aan de orde te stellen. De heer <u>Jansen</u> (AWP) merkt op dat de langetermijnrente een stijging laat zien. Welk risico loopt het waterschap als de rentes gaan stijgen? In hoeverre is de stijging van de personeelskosten een gevolg van projecten? Kan de stijging voor dat deel straks ook weer komen te vervallen? De begroting groeit met 8,3 miljoen euro, waarvan slechts 1,6 miljoen naar de reserves gaat. Op een begroting van 110 miljoen euro groeit men dus met 6,7 miljoen. Wat rechtvaardigt nu die groei? De heer <u>Travaille</u> (PvdD) is blij met de opzet van deze goede en prettig leesbare begroting. Wanneer hij de begroting leest, heeft hij telkens de vraag in welke mate het beoogde doel al is bereikt. Daarover geeft de tekst nog onvoldoende informatie. Het gesprek over de effectindicatoren zal men op donderdag nog voeren. Het taalgebruik is soms onnodig vaag en omslachtig: '(...) zorgen naar de toekomst toe voor opwaartse druk op de tarieven' kan worden vereenvoudigd tot 'de tarieven gaan de komende jaren omhoog'. In het bestuursvoorstel wordt gesproken over de 'opwaartse druk van de verbonden partijen'. Hij ontvangt graag een toelichting op die druk, en of deze te rechtvaardigen is. De mvo-paragraaf is nu te summier. Deze zou helder moeten aangeven hoe deze begroting bijdraagt aan duurzamer maken van het waterschap, als kernpunt van het collegeakkoord. Op pagina 19 van de begroting staat dat de visie Muskusratten in 2017 is vastgesteld. De visie is echter niet vastgesteld door de gemene regeling, dus de tekst zou moeten worden aangepast. Hij vraagt of in 2018 het huidige beleid wordt voortgezet tot een nieuwe visie is vastgesteld. Op pagina 26 wordt gesproken over extra inspanningen voor de KRW-doelstellingen: wat houdt het 'tandje erbij' in? Wat is er nodig om de KRW te halen en welke keuzemogelijkheden heeft het algemeen bestuur? Op pagina 32 wordt biodiversiteit nu expliciet genoemd. Komt daar

nog budget bij? Op pagina 27 staat maatregel 26, over de versnelling van de KRW. Hij vraagt de heer Beugelink toe te lichten wat er wordt gedaan met het daar genoemde bedrag.

De heer Van Os (SGP) sluit zich aan bij de complimenten voor deze begroting. Hij wijst op de verbonden partijen. Er is nu een incidentele dekking gevonden voor de hogere kosten. Waar moet men in de komende jaren rekening mee houden?

De heer Verweij (CU) spreekt zijn waardering uit voor de goede begroting die bovendien mooi is vormgegeven heeft, met een mooie titel, 'Verstandig naar de Toekomst'. Hij wijst op de indicatoren. In de begroting zijn nu per thema effectindicatoren aangegeven, maar hij is wel benieuwd naar de uitwerking. Iets meten zonder ijkpunt of doel is weinig zinvol. Bij sommige indicatoren is er wel een impliciet doel, zoals een provinciale norm, maar bij andere ontbreekt die. In de begroting wordt nu expliciet vermeld dat 20% van de personele inzet wordt doorberekend aan externe projecten. Dat is in de toekomst, wanneer de projectenstroom weer afneemt, een aandachtspunt. De belastingopbrengsten zijn in deze begroting verhoogd met 4,25%, als geraamde extra inkomsten. Per 1 januari wordt de nieuwe kostentoedeling van kracht, met een verschuiving van de kosten van gebouwd naar ongebouwd, waardoor de tarieven van ongebouwd met 20% omhoog moeten. Met die verschuiving houdt deze begroting nog geen rekening. De reserve van ongebouwd gaat met deze begroting van -126.000 euro naar -1,126 miljoen euro, wat buiten de afgesproken bandbreedte valt. Hij stelt voor de begroting hierop aan te passen en een grotere bijdrage van ongebouwd op te nemen.

De heer Jansen (WN) stelt dat de titel van de begroting ontleend lijkt aan een streekroman, net als overigens de titel van het regeerakkoord. Hij betreurt dat deze vergadering in twee delen plaatsvindt, en de discussie over de indicatoren pas donderdag plaatsvindt, terwijl de indicatoren al wel gebruikt worden in de begroting. Ook de discussie over ICT vindt pas op donderdag plaats, en ook voor ICT geldt een doorwerking in de begroting. Voor de Omgevingswet geldt hetzelfde. De WN-fractie sluit zich aan bij de zorg over de verbonden partijen. Aangegeven is dat in 2018 stijgende kosten incidenteel worden gedekt en dat bij de voorjaarsnota het college komt met een meer structurele oplossing. Hij vraagt het college om de problematiek van de verbonden partijen voorafgaand aan de bespreking van de voorjaarsnota met de commissie te bespreken. Duurzaamheid is wat matig uitgewerkt in deze begroting en via de bestuursrapportages en jaarrekening is het moeilijk om uit te maken wat er nu gebeurt. De WN-fractie vraagt het college om per programma in een aparte paragraaf aan te geven wat er op het vlak van duurzaamheid gebeurt. Ten aanzien van ICT en het exotenbeleid verwacht de WN-fractie dat het college komende maanden, voorafgaand aan de behandeling van de voorjaarsnota, komt met voorstellen die voorzien in structurele oplossingen. Voor de KRW is al toegezegd dat het college de mogelijkheden voor versnelling onderzoekt. De WN-fractie onderschrijft die toezegging. Hij wijst op de discussie over de tarieven die in december wordt gevoerd. De portefeuillehouder heeft scenario's toegezegd, aan de hand waarvan de discussie kan worden gevoerd. Het is wenselijk dat die scenario's al beschikbaar zijn bij de behandeling van de begroting.

De heer Reerink (PvdA) geeft aan dat de begroting cijfermatig helder en inzichtelijk is. Bij het taalgebruik in de begroting merkt hij op dat in een gesprek met ambtenaren van financiën naar voren kwam dat iets anders werd bedoeld dan hij het las. Dat soort misverstanden mogen niet ontstaan. De PvdA-fractie heeft moeite met de prestatie-indicatoren. Er wordt donderdag over gesproken. Hij vraagt om het agendapunt wat later te behandelen, omdat hij pas later aanwezig kan zijn.

De voorzitter stelt dat dit geen probleem moet zijn. Besloten wordt er in de tweede termijn op terug te komen.

De heer Reerink (PvdA) vervolgt dat de PvdA-fractie moeite heeft met de blauwe burgerinitiatieven omdat er geen beleidsvisie onder ligt. Nu is onduidelijk wat men wil

bereiken. In de technische commissie heeft hij de toezegging gekregen dat nog wordt gekeken hoe het zit met de stages, op het punt van social return. Ook de aanpassing van het budget voor het negenhonderdjarig bestaan, van 50.000 naar 25.000 euro, zou worden toegelicht. De langetermijnvisie op het exotenbeleid wordt bij voorkeur ruim voor de behandeling van de voorjaarsnota geagendeerd.

De heer Droogers (CDA) constateert een voortzetting van het bestaande prudente beleid volgens de Waterkoers. Hij sluit zich aan bij de heer Verweij als het gaat om de onduidelijkheid over de relatie tussen de opbrengst en wat de burgers uiteindelijk gaan betalen. De discussie over de tarieven moet nog worden gevoerd als straks het algemeen bestuur de te realiseren opbrengst vaststelt. Uit de begroting concludeert hij een gemiddelde verhoging van 3,71%, dat lijkt hem acceptabel. Het weerstandsvermogen komt op een ratio van 3.0 uit. Is dat niet wat hoog, als 2.0 al heel goed is? Wat betekent deze ratio voor 2018? Hij wijst op de verbonden partijen met flink hogere kosten. Het waterschap zit zelf aan het roer van die verbonden partijen, hoe kan men sturen? Hij is benieuwd hoe andere waterschappen reageren op de stijging van tarieven. Voor de stijging bij Aquon is er een heldere verklaring, bij de andere verbonden partijen is dat vooralsnog niet zo. Hij kijkt uit naar de notitie die richting voorjaarsnota over de verbonden partijen is toegezegd. Hij adviseert hierbij het onderzoek van de Rekenkamer te betrekken. Bij de programma's mist hij 'Genieten van Water'. Dat heeft weliswaar geen eigen budget, maar inhoudelijk doet het waterschap veel aan recreatief medegebruik.

De heer Duijvelaar (VVD) sluit zich aan bij de complimenten voor de programmatische weergave in deze begroting. Hij maakt zich zorgen over de stijging van tarieven en vraagt het college om aan te geven welke drie onderwerpen de grootste bijdrage leveren aan de stijging van de begroting met 4%. Hij wijst op de stijging van de personeelskosten en de overige kosten. Daar staan geen hogere ambities tegenover. Hoe kijkt het college aan tegen het kwijtscheldingsbeleid? Het weerstandsvermogen moet terug naar maximaal 2.0, als daarmee ook ruimte komt voor de egalisatie van tariefstijgingen. Genieten van Water keert op verschillende plaatsen terug in de begroting. Het ligt echter in het verlengde van de kerntaken en de vraag is of het wel zo efficiënt mogelijk gebeurt. De Omgevingswet zal op 1 januari 2021 worden ingevoerd. Wat zijn de gevolgen voor de begroting?

De voorzitter wijst op het verzoek van de heer Reerink. Voorgesteld zal worden om op donderdag eerst de Omgevingsvisie en ICT te bespreken en dan de effectindicatoren.

Beantwoording eerste termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) dankt de fracties voor de complimenten voor de vormgeving en leesbaarheid van de begroting. Het pleidooi voor direct en eenduidig taalgebruik neemt hij mee. Richting de heer Kooy verwijst hij naar de voorjaarsnota, waarin is aangegeven dat er extra geld nodig is voor het op orde brengen van de organisatie, de extra ambities en de projecten. Er is zorgvuldig beleid, wat inhoudt dat voor langdurende projecten zoals Sterke Lekdijk, mensen in dienst worden genomen. Wanneer de strategische personeelsplanning daar aanleiding toe geeft zal die formatie ook weer worden afgebouwd. Richting de heer Jansen (AWP) licht hij toe dat het waterschap al enkele jaren flink profiteert van de lage rentes. Nieuwe leningen gaat men aan voor een lange termijn, van vijftien, dertig en soms wel veertig jaar. Een deel van de leningen is kortlopend, dus daar is wel een klein risico, maar dat wordt nu ook afgebouwd. Een stijging van de rente is al met al geen groot risico. Het voorstel voor de effectindicatoren komt op donderdag 12 oktober aan de orde. Ten aanzien van de verwerking in deze begroting merkt hij op dat er voorheen indicatoren waren die weinig zeiden over de doelen die werden nagestreefd. De werkgroep is aan de slag gegaan en de klankbordgroep heeft gereageerd op het resultaat.

De heer Travaille (PvdD) merkt bij interruptie op dat het hem nu niet gaat om de systematiek. Handig zou zijn dat wanneer in de begroting geld wordt gereserveerd voor een bepaald doel, het ook inzichtelijk wordt in welke mate daarmee het doel dichterbij

komt.

De heer De Jong (hoogheemraad) stelt dat dit met effectindicatoren kan worden aangegeven. Het gaat niet altijd om een te bereiken effect. Veel geld is ook nodig om het systeem op orde te houden. Hij stelt voor om op donderdag verder te spreken over de effectindicatoren.

De voorzitter concludeert dat wanneer bij de bespreking op donderdag 12 oktober blijkt dat er richting begrotingsbehandeling nog geen sluitend systeem van effectindicatoren is, er gesproken moet worden over de vraag hoe het effect van maatregelen en beleid wel kan worden gemeten.

De heer De Jong (hoogheemraad) merkt op dat de tariefstijgingen bij de verbonden partijen pas na de voorjaarsnota op tafel kwamen. Het college was ook onaangenaam verrast door de stijgingen, van vooral drie verbonden partijen. Hij merkt op dat wanneer het bestuur van een verbonden partij aangeeft dat de stijging noodzakelijk is, afzonderlijke leden daar niet meer in kunnen sturen. In het college is gesproken over hoe men met de stijgingen zou moeten omgaan. Een tariefsverhoging vond het niet wenselijk en binnen de begroting is ruimte gevonden, via de incidentele verlaging van de solidariteitsbijdrage op het Hoogwaterbeschermingsplan. Daarnaast heeft het college besloten om bij de voorjaarsnota een aparte notitie te leveren over alle verbonden partijen, hun meerjarige plannen en de financiële effecten. Het onderzoek van de Rekenkamer zal hierbij worden betrokken. Richting de heer Verweij wijst hij voor de langetermijnvisie op de strategische personeelsplanning. Bij de voorjaarsnota is besloten tot een verhoging van de begrotingsomvang, als gevolg van inflatie, nieuwe ambities en kostendekkendheid. Die verhogingen werken nog niet een op een door in de tarieven van de categorieën. Daarover komt men in december te spreken. Hij kan op dit moment enkel voorlopige cijfers presenteren en voert liever in een keer een goede discussie op basis van accurate scenario's.

De heer Verweij (CU) stelt bij interruptie dat de voorziene verschuiving in de begroting moet worden benoemd. Met deze begroting wordt bepaald of geld uit de reserves komt of uit de belastingopbrengst en wanneer men aan het eind van het jaar nog de tarieven gaat vaststellen, is er enkel ruimte voor kleine aanpassingen. Er is een ander voorstel voor deze begroting nodig.

De heer De Jong (hoogheemraad) stelt dat er nu nog geen volledig beeld is. De nieuwe kostentoedelingspercentages zijn inderdaad van toepassing op de begroting 2018. De vertaling naar de tarieven in 2018 gebeurt op basis van de politieke discussie in december over hoe de kostendekkendheid per categorie in de komende jaren moet worden bereikt.

De heer Verweij (CU) merkt bij interruptie op dat ongebouwd ten aanzien van de kostendekkendheid fors naar beneden gaat, op basis van deze begroting. Het college bedrijft struisvogelpolitiek.

De heer De Jong (hoogheemraad) memoreert de discussie eind 2016, toen is besloten om gaande het jaar de spelregels niet te veranderen. Nu zullen de spelregels wel worden veranderd. In december volgt de discussie over de kostentoedeling en de periode waarin kostendekkendheid moet worden gerealiseerd.

De voorzitter constateert dat er bij meerdere fracties de behoefte is om straks in het algemeen bestuur een goede discussie te voeren.

De heer Jansen (WN) licht toe dat in het algemeen bestuur gesproken moet kunnen worden over de begroting, maar ook over de tarieven en de bijbehorende scenario's. Inzicht in de scenario's is van belang voor een goede discussie, en het spreekt voor zich dat die scenario's ook aannames bevatten.

De heer De Jong (hoogheemraad) is bereid om globale scenario's aan te leveren, met nadrukkelijk het voorbehoud dat fracties hem niet moeten houden aan de cijfers, aangezien veel cijfers pas in december duidelijk zijn.

De heer De Jong (hoogheemraad) zal het verzoek om de langetermijnvisie exotenbeleid voorafgaand aan de voorjaarsnota te bespreken, neerleggen bij de heer De Groot.

De voorzitter merkt op dat een dergelijke toezegging al in de afgelopen vergadering van het algemeen bestuur is gedaan door de heer De Groot.

De heer De Jong (hoogheemraad) wijst op het weerstandsvermogen. De nieuwe streefwaarde wordt 2.0, terwijl een aantal reserves nu op 3.0 zit. Dat betekent dat er ruimte is voor tariefegalisatie. Hij stelt dat ruimte in de reserves moet worden beschouwd als incidenteel geld, dat bestemd moet worden voor incidentele doelen. Genieten van Water is inderdaad belangrijk en het waterschap doet er heel veel aan in de reguliere werkzaamheden. Het college adviseert om het die impliciete positie te laten houden, en niet te verbijzonderen. Hij zegt wel toe om er in de volgende begroting wat meer woorden aan te wijden.

De heer Droogers (CDA) merkt bij interruptie op dat het merkwaardig is dat Genieten van Water nu wel een programma is, maar geen eigen hoofdstuk krijgt.

De heer De Jong (hoogheemraad) wijst op zijn voorstel om er in de volgende begroting meer aandacht aan te besteden, maar niet als apart programma. Richting de heer Duijvelaar merkt hij op dat de stijging van de lasten al met ruime meerderheid is aangenomen, dat kan geen verrassing zijn. Voor het kwijscheldingsbeleid geldt dat dit algemeen bestuur heeft besloten om het beleid van de gemeente Utrecht te volgen. Dat wordt in deze periode niet ter discussie gesteld. Het is het meest efficiënt en het beleid is volgens de meeste fracties rechtvaardig. Desgevraagd licht hij toe dat bij iedere categorie het kwijscheldingsbedrag wordt afgetrokken van de begrote opbrengsten. Dat bedrag wordt verdeeld over de ingezetenen die wel betalen. Hij zegt toe terug te komen op de vraag om welke bedragen het gaat. Genieten van Water ligt inderdaad in het verlengde van de kerntaken.

De heer Poelmann (dijkgraaf) wijst op de stijging van de personeelslasten, van 29% naar 33%. Hij zegt toe voor de novembervergadering van het algemeen bestuur een top 5 met verklarende factoren op te stellen.

De heer Beugelink (hoogheemraad) zegt toe de mvo-paragraaf nader uit te werken. De Muskusrattenvisie is inderdaad niet vastgesteld door de gemene rekening. Het klopt dat het huidige beleid in 2018 wordt voortgezet, in afwachting van een nieuwe visie op basis van de veldproef. Met 'een tandje erbij' wil het college aangeven dat het de hoop heeft gevestigd op het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer, waar ook in de Delta-aanpak Zoet Water veel over is gesproken. Daarnaast kan het waterschap nu een bronanalyse maken: welke bron levert welke bijdrage in welk water? Op basis daarvan kunnen gerichte maatregelen worden genomen. De derde component is het optimaliseren van het interne beheer en ten slotte is men bezig met regionale analyse, waar wellicht ook nuttige bijdragen uit volgen.

De heer Travaille (PvdD) stelt voor om bovenstaande aspecten ook mee te nemen in het memo over de stand van zaken KRW en wat er mogelijk is.

De heer Beugelink (hoogheemraad) stemt hiermee in. Het bedrag dat op bladzijde 27 staat voor de KRW, 250.000 euro, betreft het voormalige Kansenkrediet dat in 2017 is uitgeput. Hij weet niet of het nu ook vrijvalt. Het programma Duurzaamheid komt in november aan de orde in de commissievergadering. Het lukt helaas niet om het mee te nemen in de begroting. Richting de heer Reerink merkt hij op dat hij voor de burgerinitiatieven geen nieuwe beleidsvisie wenst op te stellen, hij wil ermee aan de slag.

		De heer <u>Reerink</u> (PvdA) merkt bij interruptie dat hij het woord 'visie' niet had moeten gebruiken. Wel moet duidelijk zijn wat de spelregels zijn waaraan voorstellen van initiatiefnemers moeten voldoen. De heer <u>Beugelink</u> zegt toe dat deze spelregels worden uitgewerkt. <i>Tweede termijn</i> De heer <u>Droogers</u> (CDA) dankt het college voor de beantwoording van de vragen. Hij is benieuwd hoe Genieten van Water een plek krijgt in de komende begroting. De heer <u>Verweij</u> (CU) vraagt hoe de portefeuillehouder aankijkt tegen het aanpassen van de omvang van bedragen die uit de egalisereserves worden gehaald na het vaststellen van de tarieven. Hij voorziet dat de kostendekkendheid van het tarief ongebouwd daalt met 10% en dat er ruim 1 miljoen euro moet worden onttrokken aan de reserve ongebouwd. Daarmee is het begrotingsvoorstel feitelijk strijdig met het geldende beleid. De heer <u>Van Os</u> (SGP) vraagt of het bedrag van 250.000 euro KRW vrijvalt. De heer <u>Travaille</u> (PvdD) is blij met de toezeggingen voor de mvo-paragraaf en voor het opstellen van het memo over de stand van zaken KRW. Hij vraagt om in de begroting op te nemen dat de Muskusrattenvisie formeel niet is vastgesteld. Hij wijst op zijn vraag over biodiversiteit: is daar ook budget aan verbonden? <i>Beantwoording tweede termijn</i> De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad) geeft richting de heer Verweij aan dat anders dan in 2016 er nu een discussie zal plaatsvinden over de tarieven. De tarieven worden niet alleen bepaald door deze begroting maar ook het gat in de kostendekkendheid 2017, het nieuw ontstane gat door de kostentoedelingsverordening en de nieuwe maatstaven die in december bekend worden. Het klopt dat wanneer een hoger tarief wordt vastgesteld, er minder hoeft te worden onttrokken aan de egalisereserve. Het college zal een voorstel voorleggen met scenario's voor de tarieven in de verschillende categorieën, inclusief de eerste begrotingswijziging 2018. Het abusievelijk opgenomen bedrag van 250.000 euro betreft een investeringskredietruimte, de kapitaalslasten komen pas jaren later. Het gaat daarmee om een marginaal bedrag. Het college zal beoordelen of daarmee toch nog investeringen kunnen worden gedaan, of dat het moet vrijvallen. De heer <u>Beugelink</u> (hoogheemraad) licht toe dat er geen apart budget is voor biodiversiteit, het is een aspect dat binnen projecten wordt begroot. Het punt van de Muskusrattenvisie moet in de tekst worden aangepast. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de begrotingsstukken ter bespreking kunnen worden doorgeleid naar het algemeen bestuur, met inachtneming van een aantal toezeggingen.
2.3	Nota reserves en Voorzieningen	<i>Eerste termijn</i> De heer <u>Verweij</u> (CU) stelt de vraag welk vraagstuk met deze nieuwe nota wordt opgelost. In de aanbidding staat vermeld dat de reserves niet op orde zijn, maar met dit voorstel wordt dat knelpunt niet opgelost en wordt de oplossing nog zes jaar in de tijd vooruitgeschoven. Met deze nota is er niet langer een algemeen bedrag voor risicodekking, maar komen er twee risicobedragen; een voor zuiveringsbeheer en eentje voor de watersysteemheffing. Worden straks voor beide heffingen aparte inschattingen gemaakt van de risico's? In de bestaande nota geldt er een helder kader voor de reserves en bestemmingsreserves. Verdwijnt dit kader met deze nieuwe nota? In het voorstel staat dat in zes jaar tijd de reserves naar iets toegroeien. Wat houdt dit concreet in? In het voorstel worden vijf reserves opgeheven, waar er vier nieuwe voor in de plaats komen. Dat leidt niet tot meer eenduidigheid. Hij wijst op de begrotingswijziging die zojuist is besproken: zou men die niet doorvoeren, dan zou het

geld terechtkomen in de algemene reserve. Doet men dit wel, dan komt het geld in de egaliseringsreserve. Daarmee wordt het doorvoeren van begrotingswijzigingen onderwerp van een politieke discussie. Het algemeen bestuur heeft nu de bevoegdheid voor stortingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. Er wordt nu voorgesteld om twee egaliseringsreserves te creëren. Voor de reserve watersysteem wordt aangegeven dat er nog administratieve schotten zijn tussen de verschillende reserves. Hoe hard is die scheiding? Wie bepaalt straks over onttrekkingen en stortingen als er straks enkel nog administratieve schotten zijn?

De heer Van der Kruk (PvdD) wijst op de ratio van het weerstandsvermogen. Het voorstel geeft aan dat de ratio twee keer per jaar wordt vastgesteld, maar dat het algemeen bestuur ook een afweging moet maken over de ontwikkeling van (toekomstige) risico's. Hoe kan het algemeen bestuur risico's beoordelen die buiten de methodiek vallen? In paragraaf 3.4 worden vijf stappen gevolgd voor het storten in en onttrekken aan reserves. In welke volgorde worden deze stappen doorlopen?

De heer Kooy (LNE) stelt dat het voorstel transparant is en zelfs maar de indruk van kruissubsidiëring wegneemt. Klopt het dat het schuiven tussen reserves een bevoegdheid is van het algemeen bestuur?

De heer Duijvelaar (VVD) sluit zich aan bij de vraag van de heer Kooy.

De heer Van Bork (PvdA) noemt het voorstel een fraai voorbeeld van prudent beleid. De definities zijn helder en de uitleg is goed. Hij heeft echter wel een vraag over de werking van het systeem. Een uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen ligt tussen 1,4 en 2. Een volgend uitgangspunt is dat de twee tariefegaliseringsreserves binnen zes jaar een bandbreedte moeten hebben tussen 5% en 10% van de begrote belastingopbrengst per categorie. Een derde uitgangspunt is het vermijden van belastingverhogingen. Hij merkt op dat het opbouwen van het weerstandsvermogen naar niveau 2 mogelijk ten koste gaat van de opbouw van de gewenste tariefegaliseringsreserve. Wanneer aan beide uitgangspunten wordt vastgehouden, moet men de belastingen verhogen, terwijl nu juist een uitgangspunt is om dat niet te doen. Hij vraagt hoe er met de onderlinge relaties tussen deze uitgangspunten wordt omgegaan. In het verlengde daarvan merkt hij op dat het voorstel geen helderheid schept over hoe (en hoe snel) de achterstand bij ongebouwd en natuur moet worden ingelopen. Een derde punt betreft het feit dat over het handhaven van enkele bestaande reserves geen expliciet besluit wordt gevraagd. Ten slotte wordt met een verwijzing naar het project Sterke Lekdijk op pagina 3 opgemerkt dat het weerstandsvermogen op lange termijn mogelijk niet afdoende is. Hij vraagt een toelichting op deze waarschuwing.

De heer Jansen (WN) heeft als lid van de Auditcommissie dit voorstel al eens in een eerdere versie besproken. Ten opzichte van die eerdere versie is de vormgeving en opzet verbeterd. Hij onderschrijft de hoofdpunten van het voorstel: kostendekkendheid en gelijkmatige tariefsontwikkeling, en het uitsluiten van kruisbestuiving tussen categorieën. Hij is benieuwd naar de beantwoording van de vragen over besluitvorming en bevoegdheden. De WN-fractie maakt zich zorgen over de termijn van zes jaar. Daarmee heeft men van doen met twee bestuursperiodes. Het is belangrijk dat er een besluit wordt genomen dat ook zes jaar overeind blijft. Hij wijst op de ruimte boven 2.0 weerstandsvermogen. De notitie stelt voor om daar in de voorjaarsnota 2018 bij stil te staan en daarbij ook de ruimte in de jaarrekening 2017 te betrekken. Wat betekent dit voor de jaarrekening?

Beantwoording eerste termijn

De heer De Jong (hoogheemraad) merkt op dat het voorliggende stuk best een complex document is, waarbij de Auditcommissie heeft geholpen om de begrijpelijkheid te verbeteren. Het waterschap is verplicht beleid te maken voor het weerstandsvermogen en de reserves en voorzieningen. De voorliggende nota behandelt dit beleid. Het huidige beleid is al enkele jaren oud en er is het nodige gebeurd binnen het waterschap, wat een actualisatie rechtvaardigt. Dan gaat het bijvoorbeeld om de

verschillende ontwikkelingen van de reserves. Af en toe beoordeelt men of er nieuwe reserves nodig zijn, of dat oude kunnen vervallen. Bij voorzieningen is de accountant een belangrijke partner. Het beleid voor risicomanagement is de afgelopen jaren geprofessionaliseerd en hij merkt op trots te zijn op de wijze waarop het waterschap dit doet: systematisch wordt twee keer per jaar bij alle projecten een risicoanalyse gemaakt. De hieruit volgende profielen krijgen een vertaling in de nota Reserves en voorzieningen. Met de nieuwe, grote projecten is het risicoprofiel van het waterschap ook gewijzigd (Sterke Lekdijk, KWA, Hollandsche IJssel, rwzi Utrecht). Die projecten brengen vanzelfsprekend risico's met zich mee en daar gaat men mee om. Voor die aspecten die men niet kan managen, zijn er voorzieningen, zodat wanneer het misgaat, men niet direct de tarieven hoeft te verhogen. Met deze nota worden de reserves en voorzieningen ook overzichtelijk gepresenteerd. Inzet van het waterschap is kostendekkende tarieven, en daarmee is er ook het streven om tariefegalisereserves op termijn overbodig te maken. Sinds enkele jaren worden de aanvankelijk forse reserves afgebouwd. Ook na afbouwen blijven er reserves, maar flink lager dan op dit moment. Het uitgangspunt is gelijkmatige tariefontwikkeling, niet dat ze niet worden verhoogd. Inzet is dat men met de tariefegalisereserves binnen zes jaar binnen de bandbreedte komt zoals genoemd in deze nota. Op dit moment zijn de tarieven niet kostendekkend. Bij sommige categorieën is het gat tussen het huidige tarief en het kostendekkende tarief best groot, onder andere door de exercitie rond de kostentoedeling. Dat grote gat betekent dat er tijd nodig is. In december zullen er stappen worden gezet en dat zal betekenen dat de tariefegalisereserves van sommige categorieën buiten de bandbreedte zullen vallen van -20% tot +20%. Inzet is om binnen zes jaar binnen die bandbreedte te komen. Er komen aparte reserves voor zuivering en watersysteem, als twee goed te onderscheiden onderdelen. Een begrotingswijziging wordt geen politieke beslissing: het college heeft ingeschat dat er binnen het algemeen bestuur geen draagvlak is om de ene categorie te laten bijdragen aan de lasten van een andere categorie. De scheiding tussen de categorieën is daarmee keihard. Er is straks een algemene reserve op basis van het weerstandsvermogen. Deze wordt gevuld vanuit alle categorieën watersysteem, op basis van de kostentoedelingsverordening. Daarnaast heeft iedere categorie een egalisereserve. Iedere euro belastingopbrengst van ingezetenen moet ook bestemd blijven voor ingezetenen. De lasten worden bij de jaarrekening verrekend met de algemene reserve en de opbrengstenkant van jaarrekening wordt verrekend met de tariefegalisereserves. Als het gaat om de verhouding tussen algemene reserves en tariefegalisereserves, kan het algemeen bestuur keuzes maken. Voor de algemene reserves is 2.0 nu de streefratio. Middelen die overblijven, komen in de tariefegalisereserves. Het algemeen bestuur zou kunnen besluiten tot een andere ratio, met de kanttekening dat de tarieven op dit moment nog niet kostendekkend zijn. Schuiven van de ene naar de andere categorie is alleen mogelijk wanneer het algemeen bestuur dat besluit. Richting de heer Van Bork merkt hij op dat het niet-verhogen van tarieven geen uitgangspunt is. Hij onderkent dat de uitgangspunten tegengestelde effecten hebben. Het zijn communicerende vaten, men kan daarmee spelen. Het risico dat wordt genoemd bij de Sterke Lekdijk moet niet worden beschouwd als een winstwaarschuwing. In het krediet van 49 miljoen euro zijn risicobuffers opgenomen. Maar duidelijk mag zijn dat er met dit grote project een ander risicoprofiel ontstaat. Richting de heer Jansen (WN) licht hij toe dat er een periode nodig is om de reserves, en de tarieven, op peil te brengen. Voor de tariefegalisereserve geldt dat tijdelijk wordt toegestaan dat ze zich buiten de marges bevinden. Bij de jaarrekening 2017 zal voor het eerst het saldo van de jaarrekening (kostenkant) worden verrekend met de algemene reserve, en zullen de verschillen in de opbrengsten worden verrekend met de egalisereserves. Bij een overschot stijgt men boven de ratio uit. Richting de heer Van der Kruk zegt hij een stroomschema toe met de mogelijke volgorde van stappen.

Tweede termijn

De heer Van Bork (PvdA) vraagt waarom egalisereserves nodig zijn als men toewerkt naar kostendekkende tarieven. Een tweede punt betreft de risico's van grote projecten: dient men daar nu dan geen reserves voor aan te leggen?

		De heer <u>Verweij</u> (CU) dankt de portefeuillehouder voor de heldere beantwoording: de schotten tussen de categorieën zijn hard, het algemeen bestuur besluit over verschuivingen die afwijken van de normale regelgeving. Voor bestemmingsreserves staat die bevoegdheid op papier, maar de bevoegdheid voor de tariefegaliseringsreserves zou hier ook expliciet genoemd moeten worden. Hij vraagt hoe deze nota in de dagelijkse praktijk ertoe gaat bijdragen dat het waterschap de reserves op orde krijgt. Die route is immers nog niet bepaald en bij ongewijzigd beleid zullen de reserves nog verder in de min schieten. Er is op korte termijn een koersverandering nodig en dat vereist visie en beleid. De heer <u>Jansen</u> (WN) wijst de heer Verweij op de toezegging dat de scenario's eerder zullen worden aangeleverd en dat het uiteindelijk gaat om de vraag welke tarieven het algemeen bestuur in december vaststelt. De <u>voorzitter</u> wijst op de relevante vraag hoeveel veerkracht dit reservebeleid heeft. De heer <u>Verweij</u> (CU) stelt dat men met het bestaande beleid de reserves binnen de bandbreedte kan brengen. Dit nieuwe beleid maakt niet duidelijk hoe het doel kan worden bereikt. Hij wijst op het forse bedrag dat apart wordt gezet als algemene risicodekking. Daarvoor wordt de verdeelsleutel van de kostentoedelingsverordening 2017. In hoeverre is dat rechtvaardig als het gaat om het afdekken van risico's in de toekomst? <i>Beantwoording tweede termijn</i> De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad) geeft aan dat de egaliseringsreserves op termijn lager moeten zijn, maar dat ze niet helemaal zullen verdwijnen. Bij grote projecten worden risicoprofielen bepaald en de benodigde buffers komen ook in de algemene reserve. Binnen een project worden daarnaast ook posten opgenomen voor onvoorziene kosten. Nog een reserve creëren is niet nodig. Richting de heer Verweij merkt hij op dat het algemeen bestuur in december de tarieven gaat aanpassen, waarmee ook het percentage tekort in de egaliseringsreserve daalt. Deze nota schept de condities om richting het doel te gaan. Het bepalen van de tarieven wordt de komende jaren veel meer politiek geladen dan in voorgaande jaren, toen het een technische exercitie was. Ten aanzien van het punt dat de huidige reserves volgens oude kostentoedelingspercentages verdeelt, stelt hij dat dit ook rechtvaardig is: deze reserves zijn immers ook volgens de oude principes opgebracht. Vanaf 2018 geldt de nieuwe, dan vast te stellen kostentoedelingsverordening. De heer <u>Van Os</u> (SGP) meldt dat de Auditcommissie nog komt met een advies over de nota aan het algemeen bestuur. De <u>voorzitter</u> concludeert dat het voorstel ter bespreking kan worden doorgeleid naar het algemeen bestuur, met inachtneming van enkele toezeggingen.
3.	Stukken ter consultering	
		Er zijn geen stukken ter consultering.
4.	Informerend deel	
4.1		<i>Actiepunten met leeswijzer</i> De heer <u>Reerink</u> (PvdA) wijst op actiepunt 44. De commissie heeft een via een bestuursinformatiebrief een aanvullende notitie ontvangen op het eerdere juridische advies bij de positionpaper Veenweide. Hij ziet deze notitie graag geagendeerd in een vergadering van de commissie SKK.
4.2		<i>Mededelingen</i> De heer <u>Jansen</u> (WN) heeft op 6 oktober het symposium Luis in de pels bijgewoond over het functioneren van de rekenkamerfunctie bij de waterschappen. Hij wil zijn

		bevindingen bespreken met de Auditcommissie. Hij is geschrokken over de verscheidenheid waarmee de waterschappen in Nederland hun rekenkamerfunctie hebben ingevuld, van in het geheel niet tot zeer gedegen, zoals bij De Stichtse Rijnlanden, met een onafhankelijke rekenkamer en een aparte auditcommissie en in samenwerking met Rivierenland. AGV heeft aangegeven zich te willen aansluiten bij de samenwerking met De Stichtse Rijnlanden en Rivierenland. Jacques Wallage riep op tot een uniforme opzet van de rekenkamerfunctie bij alle waterschappen. Spreker stelt voor het college te vragen om dat pleidooi onder de aandacht te brengen bij de Unie. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) wijst op het overleg van de begeleidingscommissie met de Rekenkamercommissie op 13 oktober. De rekenkamerfunctie is verplicht bij gemeenten en provincies, de Unie heeft het destijds tegengehouden. De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf) licht toe dat er bij de Unie ongeveer drie jaar geleden over is gesproken. De meningen bleken zeer verdeeld. Er zijn nieuwe dijkgraven gekomen, dus mogelijk is dat nu anders. Hij vraagt of het advies van Jacques Wallage op schrift staat, dan zal hij proberen het onderwerp opnieuw te agenderen.
4.3		<i>Ingekomen stukken</i> Er zijn geen ingekomen stukken.
5. Rondvraag		
		<i>Rondvraag</i> De heer <u>Kooy</u> (LNE) heeft een vraag over duurzaamheid en tarieven die in overleg met de PvdD-fractie tot stand is gekomen. Er is een ambitieuze duurzaamheidsvisie vastgesteld en die kan men via het eigen handelen invullen, door voorlichting, of door subsidies. De overheid is echter ook redelijk succesvol in het toepassen van tariefsdifferentiatie. Heeft het waterschap de bevoegdheid om tarieven zo te differentiëren dat duurzaam handelen wordt beloond? De heer <u>Reerink</u> (PvdA) meldt dat vanuit het algemeen bestuur bij de commissie-Klavers de suggestie is aangeleverd om duurzaamheid via de belastingtarieven te bevorderen. De heer <u>De Jong</u> stelt dat waar het gaat om de fiscaliteit, en dus de tarieven, het op dit moment niet mogelijk is om te differentiëren. Wel kan men subsidieregelingen instellen die duurzaamheid bevorderen.
6. Sluiting		
		De voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur.

Voor akkoord,

De secretaris,